

Latweeschu Uwise.

Nr. 14.

Zettortdeenâ 2. April.

1853.

Druckts pcc J. G. Hoffmann un A. Johannsohn.

Sluddinafchana.

No Gubernements-waldifchanas ta irr is-sluddinahts: kad laudis pa zekcem ne brauz pa fahrtam, bet ka it-latram tiht, kad zella-wihri ar wesumeem cedami sirgus palaisch sawa walla pakkata pee beidsama wesuma kohpa staigadami un plahpadami, zittkem zella-wihreem ne greefch zellu, ne lauj garram brautt, woi arri pee frohgeem frustam schtefcham peebraufschu wiissu to zellu un weetu ta panchuuschu, ka zitti laudis ne warr nei garram nei pee frohga peektuht, un zaur wiissu to zittus zella-wihrus aptawe, woi arri kad teem usfauz lai zellu greefch, jeb lai laisch garram, ne klaufa, paleet rupji un bestaumigi, woi arri kad eet leela pulka, eedrohschinajahs warras darbus darriht; tad pehz Kriegera pawehleschana no 22. Dezember 1844 ta wiissem tohp peefohdinahts:

- 1) Zella-wihreem kas eet ar wesumeem allaschin pa zetta labbo pussi buhs turretees; 2) itt latram buhs palitt pee sawa pascha wesuma klastu; 3) itt latram sirgam buhs buht sawi cemaukti un grohschad; 4) kad teem wesumeem jabrauz no weenas zella pusses us ohtru pussi, tad to ta buhs darriht, ka zitti brauzeji zaur to ne tohp aptaweti sawa brautschana.

Wiissam pilsehta un lautu polizejas-teesfahm, muischas-waldifchanahm, pagasta teefnescheem un preefschnee-Teem un arri ihpachi us to isredsetem un apstiprinatkem wihreem siipri us to buhs luhtoh, ka wiissur pehz scheem ittumeem taptu darrihts, un ja kahds eedrohschinatohs prett teem grehtoh, zittus brauzejus aptawedams, woi rupjich prett teem buhdams, woi kahdu warras darbu darridams, tad schcem teefas-lungeem un wihreem tas spehts ir dohts, tahdu tuhda us weetu nostrahpreht, ka pelnijis.

No Birschumuischas.

Weens draudses lohzehtis, kas zittureif fainneeka fahrtâ dschwaja un labbas mahjas turreja, bija eefsch leeleem parradeem krittis — un winnam bija ja-iseet no sawahm mahjahm. So deenas jo wairak winsch dewahs us dferchana. Ta winsch 3 deenas no weetas bija dseh-ris, tad plinti panchmis pats sew noschahwahs. Ak, grehti irr lauschu samaitaschana!

E—g.

No nandas fahriba padarra!

Meita no kahda pilsehta Sprantschu semme nahfdama, fur ta no sawa raddineeka 200 dahl-derus bij mantojuse, satikke us zella kahdu puifi un meitu, kas to paschu zellu gahje. Wiissi trihs eegahje frohga un meita nolikke sawu kur-

wi (kohzimu) ar to naudu us galdu. Saimneeze dabbutuse sinnah, ka 200 dahlberi tur eefschâ, fahz to meitu pee mallas un tai eeteiz, ka tas puifis ar kuru ta nahfufe slitts zilweks, kas pehz winnas mandas fahrojoh; lai tadehl nem sawu kurwi un pafschyjahs pagrabbâ, fur war-reschoht drohschi palitt, famehr tee diwi buhs aisgahjuschu. Muiffite tizz un ee-eet pagrabbâ. Kad tee diwi nu grihb sawu zellu eet, tad prassa pehz tahs meitas. Saimneeze atbild: „Jaw aisgahjuse.“ Teem tas ne buht ne patikke jo puifis, kas to kurwi palihdsejis us zella nest, sawu passî tur bij eelizzis. Pabbu gabbalu pagahjuschu, useet teem Polezejas-saldati, kas winna passî grihb redseht. Isteituschu ka teem ar to gahjis, saldati ne grihb tizzeht un nu bij ja-eet atpakkal. Frohga durwis atrohn aisflegh-tas, un kad ne celaisch eefschâ, uslaujch dur-

wis, wissu nammu smalki sah't pahrmekleht, un pagrabbà useet tahs meitas gabbalòs sazirstas meefas! Saimneeks un saimneeze ne warreja leegtees un schinnis deenàs dabbujuschì no bendes rohkahm nahwes teesu. Wai teem, kas sawu sirdi peeseen pee tahm mantahm schihs pafauls!!

R. S — 3. j...

Ubbagi Kineseru semmè.

Kineseru semmè Deews teem slinkotajeem to maissi ne eebihd pats muttè, — ka arri pee mums nè, — un tas wahrds: „kas ne gribb strahdaht, tam arri ne buhs ehst,“ — irr geldigs preeksch krisiteem laudim tikpatt kà preeksch schihdeem un paganeem.

Kas no jums pats Kineseru semmè bijis, tam nu gan ne wajaga lassih't, fo schè stahstischu, bet kas tur naw bijis, tam gribbu sazih't, ka schi semme pahrlèekam tahli no muhsu semmes us Austruma puffs, dands tahlat ne kà ta semme, fur tee gudri wihri bija dsihwojuschì, kas nahze, no swaigsnes wadditi, to Kungu Krisiu Jerusalemè mekleht, un Betlemè atradde. Gan zauru gaddu zelsch tewim buhtu appaksch kahjahm, lihds kamehr tu us turren es warretu tapt. Un schi Kineseru semme irr warren leela, tik leela, ka wissa muhsu Kursemme prett to buhtu tà ka masas mahjinas, woi kà aplam leelà meschà weens pats lagdas kruhninsch. Weenà pussè tur neganti leels muhris, kas wezzaks un garraks, ne kà dasch no mums; jo tas irr 2000 gaddu wezs un 300 juhdsu garsch — kas nu gan masa leeta naw. Bet tur wissà tai leelà walsti dsihwo pahri pahr 360 milljonehm zilweku, un wissi irr Kineseri. Sau tee itt masi behrini irr Kineseri, un Keisers pats arri irr Kineseri. Saha Keisera bildi pats esmu redsejis; fuggineeks, kas tai semmè bijis, to pahrneessis. Schis Keisers itt nejauks isstahthas; azzis tam stahw smalkas itt kà riffumi waigà, uhsas winnam brihnumu garras kà pihpu schnohri appaksch degguma nolaischahs, swahrki farkani un silli,

ar selta gresnumeem kà apflah'ti, jo Kineseru Keisers irr tik baggats, ka winsch itt labbi warr pahrtikt. Bet tohs seewischfus tur tad ween par skaitahm turr, kad winnas itt labbi resnas; un winnu kahjahm atkal, kad gribb lai tahs slawe, wajaga buht tik masahm gan drihs kà wahzsemes reeksteem, kadehl tahm meitahm jau no masahm deenahm tahs kahjas saspeesch ar dselsu-turpehm.

Wiss tas irr pateesi teef. Zautajeet paschi kahdu Kineseru, ja tahdu kahdà deenà eelsch Ribgas redsefet, — un drihs par ta: du warreseet pasih't, kad redsat tahs ehrmigas masas azzis, kas wehl jo masakas un garrakas paleef, kad tahds smeijahs, un kad redsat winnu apgehrbuschu ar silli kamsohli, kam ittin plattas peedrohfnes, un to garru melnu bifi kas winna, zittur plifki nobalbeeretai galwai apfahrt salifka, un tik ween pa gohda-deenahm pakkalà nokarrahs. Ehrmigs tahds puifitis gan. Bet kad reds tahdu smeijam, tad atkal paleef schehl par winnu, — jo labbu meern tahds nabbags zilweks ne pasih't; tee Kineseri irr pagani lihds scho baltu deenu, un retti tik weetahm kristigi mahzitaji, fo par Missionareem sauz, tur sah-fuschì tai tumfibà kas lauschu dwehseles apflahj, kahdu gaischumu eeneft.

(Turplikam wairat.)

Sinnas no Kursemmes.

(Beigums.)

Sa gribbi fo dsirdeht no tahdahm weetahm, fur irr jauka isstattischana, fur smukki pakalni un fallas eelejias un lepna uppe un wezza pils no Brunneneeku laikeem ar waktis tohrneem: — tad luhds Baustas eedshwotajus, teem tahdas leetas irr, tee tew to isstahstih's. Sa tew tih't atkal redseht leelas un staltas muischneeku pillis us muhsu laika mohdi buhwetas, eij us Rundali, fur arri zittam Wahzu-kehnam buhtu preeks dsihwoht, eij us Mesoh'tni, fur atraddisi bes tahm staltahm ehtahm dands skunstigas leetas, bildes nomabletas un no afmineem isgrai-

fitas, kas ar tuhktoscheem rubbuleem eepirktaš. Muhsu draudšē tahdi lepni dšihwofli naw. Tomehr irr deewsgan weetas, kurrās Deewa schelastibas pehdaš atrohnamas, ka winna beheni preezigi tam angstakam Tehwam warr pateift un baudiht ar gohdu un sahribu winna dahwanas.

5 labbus semmes strehkus Deews ar sawu fallu rohku irr waddijis zaur muhsu draudses dšihwofli.

Tas 1mais eet garr Rihgas zellu us abahm pusehm 3 — 4 werstes, pee ka 1 dalku smilkschu un 1 dalku mahlu semmes warr rehkinabt. — Kur tas strehkiš sahlf pee pascha zella un Mehmeles nypes irr Schenberges brihwfunga muischa un meestis. Tanni meestā irr leela Kattolu basniza ar 2 tohrneem, us smulku pakalninu stahwedama, tapehz arri tas wahrds Schenberg muhsu walloda til dauds eesihme tā „jauks kalns.“ Tanni meestā irr tahdi 20 nammi, fur lihds 10 Wahzi, kohymanni un ammatneeki dšihwo, bet wišwairak eedšihwotaji no Schibdu tautas, kam tur arri 10 bohtes irr. Tanni meestā il zettordeenā tirgu turr, fur tam labbdš tikkumds nespehzigam zilwekam deewsgan weeta dohta, laiku un naudu welki tehreht. Tā jaw arri zits darra, par mahzitaja rahschanu, par seew' un behrnu assarahm ne behdadams. — Pee zella labbas pusses, 10 werstes no Schenberges irr muhsu Bahrbeles basniza ar mahzitaja muischu. Pa kreisu pussi leelas Bahrbeles Krohna muischa irr (pee ka peeder lihds 67 fainneeki) un ta pufs-muischa: masa Bahrbele. Atkal pa labbu pussi, 16 werstes no Schenberges Karles Krohna muischa (kam irr 23 fainneeki pawissam.) Bes schahm muischahm irr schinni strehki pa labbu pussi no ta zella 25, pa kreisu 35 fainneeku mahjas.

Tas 2trais strehkiš eet garr Gezawas upmallahm, fur wairak smilkschu un weetahm purwju semme irraid, parettam pleenis (balts un pellehks mahls) un wišwairak arri dšeltena smilks appakšā. Schinni strehki pa labbu pussi no Rihgas zella irr Medemuischa, arri Krohna-muischa, (23 fainneeki tai peeder, isklid-

nati pa 3 drandsehm). — Tur wehl irr atrohnamas: Balt-muischa, pufs-muischa pee leelas Bahrbeles peederredama, un garr seemela upmallas lihds 60 fainneeku mahjas.

Tas 3schais strehkiš irr garr Jaun-Zelgawas zellu, fur jaukta semme, weetahm labba, weetahm semma un purwaina. Tanni lihds 20 fainneeku mahjas irr.

Tas 4tais appakš Zelgawas zellu, fur starpzittas drandšes lohzekeem 12 mahjas no Bahrbeles draudses irr.

Tas 5tais irr augšhpuffē no Mehmeles, fur Schenberges fainneeki, pee Kattolu basnizas wairak peederredami, dšihwo, un arri Schenberges pufs-muischas: Kalna-muischa ne tahlu no uppes, un Dhsol-muischa ne tahlu no Bauktas zella irr. Labs mahls wairak pee pirmas, smilks wairak pee ohtras atrohnams us laukeem. — Plawas pee mums gan leelakas irr; bet us pussi itt purwainas; ka wairak wehl tahs gannibas, fur ganneem ruddeni un pawassarā nahf krušs, un dasch lohpinsch eemuhf (eestreeg) un pasuhdahs. Weetahm gan wairak ka wesselu juhdsu seemas laikā pee mums par tahdu purwju warr braukt. Gan Krohnis leef sawā dalkā grahwus rakt, lai angtu pehz-nahkameem tur mesch. Gan labbi mahju-kohpeji paschi puhlejahs ar scho darbu; man pascham bij us plawahm grahwi rohkami, kas weenā gaddā maksaja 200 rubbuli sudr. Bet wehl truhst tahdu papilnam! Kad wairak Zinsneeki (rentineeki) pee mums buhs, un teem wakas laiks raddisees, tad gan ar scho leetu labbaki buhs. Pee tahs kaiminsch bes zitteem kaimineem mas ko warr isdarriht. — Muhsu semmē wiš-labbaki rudni aug, tee ifgaddš isdohdahs weetahm itt labbi, weetahm pufslihds, gluschi sikti itt rettam. Tapehz arri paldeews Deewam pee mums zilweki labbu un spehzigu maiš ehd. Ne kad pellus un zittas leetas ne leef pee milteem klah, ka gan darra zittas semmes gabaldš. Par to ne warram nihsam debbes-tehwam deewsgan pateift! No wassarajeem to paschu ne warram slaweht, ka il labbi ar teem

eet. Scho gaddu pat daudj weetas tas pirmas sehjums noslibte un ohters labbi ne sanahze. Retti kahdâ gaddâ pee mums kupli meeschi un pilnigas ausas redsamas. Kad linni labbi isdohdahs — bet teem tas gais arri ne patihf ifgaddâ un ta semme wehl masak, — tad muhsu saimneekem un gahjeem kabbats irr pilns. — Tajs mahjas pee mums ne stahw sahdschds kohpâ, ka tee nammi pilsehtha eelâs un kâ Leischds irr, bet wiswairaf us pakalninu katras sewischti eeliktas. Tomehr irr 2, jeb 3, lihds 5 klahumâ, ka lauku schnohres jukku jukkam eet.

Wehja sudmalas (zittur sauz: dsirnas) pee mums 2 irr, weenas pee Schenberges, ohters pee Bahrbeles muischas, abbas no afmineem muhretas. — Rrohgi irr: pee Nihgas zekla 6, pee Saun-Beigawas z. 2, pee Mehmetes z. 3, pee teem zitteem maseem zeemeem 5, kohpâ 16. Peels staitlis, kad apdohma, ka wairaf tur gan drihf nekâs dabujams, ne kâ brandwihns un allus. Pee zitta krogga smehde irr klah, no ka zittu reis brauzejeem tatschu palihgs nahkâhs.

Tâ isstattahs muhsu dschwokli! Es to plâschi esmu aprakstijis, zerredams, ka tee mums pat preeku to arri isdarrihš, pee kam wairaf wehrâ leekamas leetas irr atrohnamas.

Tureplikam wairaf no Bahrbeles draudses.

B...l.

× **Wahziba, lai sakkî ne ehd anglu-fohkus.**

Kad sakkî seemas laikâ sahft nahft abbolu-dahrsâ, tad tee kohki tik augsti zil sakkis warretu peekluht, ar aittu-affinim ja-apmaiga. Tahdu kohka misu ne-ehdohht ne mas. Rudden kad aitas kauj, affinis us to jaglabba.

Atbilde us to dseefnu: „Nihmeta-jam“, Latweeschu Awischu 7tâ Nr.

Ja behrnisch kriht, tad nesmeijeet,

Jo tam wehl kahjas wahjinas.

Bet uszetkeet un pamahzeet,

Kâ buhs tam jasper kahjinas.

Zuhs effect manni sohbojschi,

Kas gohda wihram ne klahjâhs;

Par daudj Zuhs manni smehjuschi;

Wis tas — gan man ne peenahkâhs.

Kungs Kristus pats irr sazjijis:

Kas weenam wissu masakam

Irr mihlestibu rahbijis,

Tas teescham darrijis to man.

Scho mihlestibu parahdiht,

Es zittadi ne saprohtu

Kâ: tuwakajam labbdarriht;

To cenaidneetu mihleju.

Tâ rakstidams es dohmajis,

Trihs draugi^a kad es standeju;

Es labbus darbus stawejis,

Kas tittai nahft zaur tizzibu.

E. W. .... g.

Tajs mihklas usminneschana no Nr. 13 irr: Kammanu fleeces.

Labbibas un prezzu tirgus Nihgâ tai 26. Merz 1853 gaddâ.

Matfaja par:

	R.	R.
1 puhru rudsu	1	60
1 „ fweeschu	2	40
1 „ meeschu	1	60
1 „ ausu	1	—
1 „ fweeschu-miltu	2	50
1 „ meeschu-putraimu	2	30
1 „ bihbeletu rudsumiltu	1	90
1 „ sînu	2	—
1 „ linnusehtlas	2	50

Matfaja par:

	R.	R.
1 pohdu linnu	2	—
1 „ fweestia	2	80
1 „ zuhku-gattas	1	60
1 „ dselses	—	75
1 „ tabaka	—	90
1 muzzu filku	10	—
1 „ farkanas sahls	6	—
1 „ baltas rupjas sahls	4	50
1 „ „ snallâs	4	20

Printw druckteht.

No juhramallas gubernements anglias waldischanas pusses: Collegienrath v. Braunse, weig. Zensur

No. 91.

Par Missjoni.

Kad tas Kungs Jesus Kristus sawu pestifchanas darbu bija semmes wiesu pabeidsis, winsch no schihs pasauls atstahje un aisgahje atkal pee sawu tehwi. Sawus mahzklus atstahdamo winsch sazija teem pawehledams: Gita zaur wissu pasauli un mahzajt wissus zilwekus un tohs kristidami, darrajt par manneem mahzkleem. Behz schihs pawehleschanas tee mahzekli darrijuschi. Tas swehtais Gars, kas us Bassaras-swehtkeem pahr mahzkleem bija nolaidess, eespehjinaja un eedrohschinaja mahzklus Deewa wahrdu un Jesus mahzibas sluddinaht, lai gan tee Zuhdi tahdai mahzibai bija lohti pretti. Tas Kungs Jesus bija teizis: wissai pasaulei, wisseem zilwekem buhs Deewa wahrdu sluddinaht, talabb tee mahzekli Behteris un Bahwils irr isgahjuschi arri pee tumscheem paganeem un irr teem Deewa wahrdu sluddinajuschi.

Un ta swehta fehla, ko mahzekli sehjuschi, dihge un auge un nesse 100lahrtigus angus. Zuh's sinneet lassitaji! ka wissu pasauli preeksch Kristus peedsinichanas aplahje tumsiba: zaur to Deewa wahrdu pamahziti daudi pagani irr atstahjuschi sawu paganu tizzibu, sawus elkus un bildes un irr kristigu tizzibu usnehmuschchi.

Kad Jesus pirmee mahzekli bija mirruschi, zitti kristigi laudis, to apustulu mahzekli irr Deewa wahrdu sluddinajuschi. Kristus Jesus mihlestiba, ko tee mahzekli paschi pee sawahm diwehselem bardijuschi, tohs ar dsichschanu dsime paganus apwehtiht un aplaimoht ar Jesus wahrdu. Un ta tas kristigs pulzinsch augdamo peecange un wairodamees wairojahs. Geksch Zerusalemes bija schelastibas atwots no Golgatas kalna iszehlees un schis atwots palikke par uppiti, un schi uppiti par leelu uppi. Schi leela uppe pilna ar dsihwibas-uhdeni zaurlausidamees zaur atmineem un smiltem aistezjeja us Wahz semmi un tad attezjeja arri pee mums un dsiffinaja muhsu isflahpuschas mehles. Bet to

dohmajeet, woi ta schelastibas-uppiti pee mums attezjeusi eeksch weenas deenas? Ak ne daudi simts gaddi aisgahjuschi, teekams ta atnahkusi pee mums. Un, ja Deews tai ne buhtu zekku eetaisijis, ta ne buhtu pee mums atnahkusi un ne buhtu muhs apwehtijusi. Ta uppiti nosihme to kristigu tizzibu. Bet woi gan muhsu tehwi tehwi scho kristigu tizzibu preezigi un labprahctigi usnehmuschchi un sawu paganu buhschanu tuhda atstahjuschi? Ak kaut jef tu sinnatu kahda tumsiba muhsu tehwi tehwi dsihwojuschi un zil grehti tee Deewa-kalpi pee muhsu tehwi tumschahm diwehselem strahdajuschi, tad tu gan pahrbrihnodamees teiktu: tehwi tumsiba irr leela un nikna bijusi! Tas gaischums irr pasauls nahzis, bet ta pasaule wairak mihlo to tumsibu, ne ka to gaischumu. Ar tumsibu ta salkoht nikna pasaule irr raddineeze. Geksch tumsibas pagani irr eedsimmuschchi, dsimmuschchi, auguschchi. Ta tumsiba irr ar paganu buhschanu ja-augusi kohpa, ka sars ar kohku. Ak kahds pulzinsch Deewa kalpeem tumsibu atdsiht. Bet ta Jesus mihlestiba un ta Deewa wahrda spehks pahrspehje wissu tumsibu un paldees scheligam Deewam pee mums spihd schelastibas-swezze un jo deenas, jo wairak su'i isuhd nahweschna. Bet, woi scho baltu deenu Deewa gaischa swezze spihd par wissu pasauli? woi Deewa schelastibas-atwots pahrpulhdis irr wissu semmi? Woi jaro taggad irr Jesus mahzekli isgahjuschi pee wisseem zilwekem, un wisseem zilwekem Deewa wahrdu sluddinajuschi? Kas dohs! Pasaule irr leela un platta, un tumsiba nikna un zeeta. Wehl dsihwo 3 reises wairak pagani wiefs semmes, ka kristigi laudis. (Turplitam beigmus.)

Latw. Missjionara 2ra grahmata.

Eberödorf tai 14ta Mei 1852ta gadda Manni mihli brahli un mahsas!

Zuh'su grahmatu, un wissu wairak to sinu pahz juh'su lablahschanu, es, zaur juh'su mahzita-jur tai 14ta April dabbujis, ar leelu preektu lassiju.

Wifswairak arri pahre to esmu preezajeed, ka juns taggad weeglaka dshive irr zaur to, ka no muishas kalposchanas effat walla kuuschi. Vet ka man buhs fazzihit un sawas firds-luhgschanas is-teikt? Kaut tas Rungas muhsu Deewos muhs arri no tahs wifs-gruhtakas kalposchanas, prohti no tahs breesmigas iwella-kalposchanas atpestitu zaur Kristu Jesu muhsu Pestitaju jau scheit iaizigi, famehr muhschigi no wiffahm elles-mohlahm atpestiti, muhsu Rungu warram teikt un slaweht eeksch winna muhschigeem preekeem. Winnam peederr wiffa pasoule un wiffas tautas, kas us to paschu dshivo, un no ta laika, kad wimsch sohras dahrgas affiras par muhsu grehkeem un par a'pictschanu no iwella un muhschigas nahwes irr islehhis, no ta laika wimsch jau eefahze zaur saweem Apustuteem un preezas-mahzitajeem par addinaht to preezas-mahzibu no muhsu atpesti-janas wiffceem ziltwekeem un paganeem. Un tas ta irr notizis lihds muhsu laikeem, un dauds laudim irr tas shehlastibas padohms ta Runga fluddinahts un dauds paganeem tas zelsch us winnu swehtischanu parahdihts. Pehz muhsu Runga Jesus Kristus leelas shehlastibas un mihlestibas ir es esmu schinni mehnesi par weenu mahzitaju to paganu aizinahts, un esmu arri scho aizinaschanu peenehmis, ta ka scho waffaru pahre to leelu pasauls-juhru gandrihs 1500 juhdses tahli aisdreisofchu. Es zerreju, ka juhs. ka arweenu, ta wifswairak pa scho tahlu un gruhtu zellu, man ar sawahm luhgschanahm pawaddiseet. Tas gan warr notikt, ka mehns schinni dshiwiba waird ne redsesimees, bet ta Runga prahts lai noteek. Papreeksch es gan biju dohmajis juhs us waffaru apmekleht, bet es ne sinnu, woi ta brahtu draudses waldischana man to wehletu, un woi arri til dauds laika wehl buhtu. . . . .

Un dshwojeet iwesseli ar juhsu mihleem behneem un ar juhsu saili: Deewa muhsu Runga swehtiba lai irr pa wiffu muhsu raddibu ka ta lihds schim irr bijuse, lai ne aismirstam to Rungu muhsu Deewu bihtees un mihleht, ka muhsu tehtos un mahte winnam no wiffas firds pakkal staigaja un kalpoja tam Rungam Jesum Kristum, kas irr augsti slawehts Deewos muhschigi muhschods Amen. Dauds labbas deenas wiffceem muhsu raddineekeem

un pahstameem. Preedohdeet man, ka es sawur tehtu-wallobu esmu aismirsis, ja lattwisku grahmatu skrihweht man gruhti eet. Daudsreis juns wehl labbas deenas fazzidams esmu es juhsu nafais brahlias

M. G. B.

No Subbates.

(Beigums.)

Kad ta par muhsu Subbates Lattweeschu-fohwa esmu stahstijis, tad gan te zittam patiktu, kas pats muhsu mallà naw bijis, ka wehl kahdus wahrduus peeleecku par muhsu Subbates meestinu. Tas no Rihgas un no leelas Jelgawas irr 25 juhdsu tahli, no Jaun-Jelgawas 14, no Jehstatts 10, no Ilukstes 4, no Dinnaburgas 6. Leels bet ne wiffai plats esars, kas lihds 2 juhdses garrumà un tahli issteepjajs Leischu semmè — no ta pascha esara pehz isnahk Suffeijas uppe — wiffapkahrt irr klajumi un augsti krasti: — schis esars pa paschu widdu eet zauri zaur to meestinu: pa labu rohku irr ta sawzama Pohlu puffe, par kreisu rohku Lattweeschu puffe, winna puffe irr Kattolu basniza, kas preekschlaita bija Luttera, schinni puffe stahw no afmineem istaisita branga Luttera basniza ar peeceem tohrneem. Scho basnizu taggad preeksch gandrihs 200 gaddeem weens baggats un deewabihjigs kungs uszehle, tai laika Prohdesmuishas, Gulbenes un Kalbabbrunnas dsimts-kungs, Hektor von Sacken ar wahrdu. Tas pats arri 2000 dahlderus atwehleja preeksch Wahzu fohwas Subbata, tur taggad 40 behrni tohp mahziti. Lattweeschu puffe dshivo bakteris, aptchkeris un wehl kahdi 3 woi 6 apzeeri, ar saweem karwatihreem, kas ar leeceem gabaleem munsterejajs. Teem schè paleekams kohretels. Tiflabb Pohlu, ka — Deewam shechl! — taggad arri Lattweeschu puffe, ikneddelas, pirmdeen un zettordeen, tirgus irr, kas gan par labbu teem, kam kahda waijadriba, bet dauds wairak par skahdi: jo daschs labs tur aiseet un pee meefas un diwehfeles par nabbagu paleek, sawus gruhti nopelnitus graschus par brandwihnu isstehredams. Un tur wehl irr ta laiku-kaweschana un deenu-notwasaschana, zaur to tiflabb kungi ka sailmneeki dauds skahdes zeesch. Tur gan mahzitajam peeteek raht

un bahrtees, — bet to taß daudß lihds, pee cereibu-
 fchas galwinas un brandwihla-fahrigas firds! Ja
 es to weenu shehlastibu no satwa Deewa warrefu
 isluhgtees, man peetruhflu wahrdi satwa firds-pa-
 teizibu isteikt, prohti scho shehlastibu, ta Deews
 gribbetu zaur satwa swehtu garru ikkatram mahju-
 fainneekam to prahtu eedoht, seto un satwa fainni
 aigturreht no leefas tirgu-eeschanaß: tad jau daudß
 labbaki buhtu. Bet taggad teem irr ikkatra neddelä
 ne weena swehtdeena, kurrä winni ne strahda, bet
 diwas un trihs: weenu tee puslihds swehti Dee-
 wam, tahs diwi ohtras daschs labß swehti wellam,
 pa tirgu fraigadams un dserdams. Ak, lai Deews
 irr shehligß! — Arri zittahrt muhsu Subbatä irr
 raiba buhschana. Kad swehtdeenä no basnizas is-
 eesti us eelu, tad dsirbesti daschadas wallodas, un
 gandrihs naw zittur fur atrohnama tik masä weeta
 tik daudß wallodu maisschanaß. Te gohdigs Lat-
 weetis tew sakka satwa labbdeen, tur Leitis satwa
 «Pan Jesu pagarbentes», tur atkal Kreetws sdrast-
 wuite, woi Wahzeetis satwa Guten Tag: pa
 starpam Schihds atkal maissahß ar satwa Schalom
 lacham, woi Pohls ar satwa dsen dobre. Tah-
 da fajauktä buhschanaß mums Latweescheem naw
 wissai weegli satwa tehtu-wallodu skaidru paturreht,
 un pascham nesinnoht zitti sweschi wahrdi eelweschahß.

Gandrihs jau wairak ne lä patiktu, juhs, mih-
 lus lassitajus, esmu katwejis un tomehr kuhdsu
 wehl druszin pazestees. Wehl man jastahsta par
 zittahm skohlalm muhsu draudje, fur paldeews
 Deewam labbi eet ar skohlalm Irr Affarä,
 Suffejä, Gahrseñe un Prohdumuischä ikkatram
 pagastam satwa skohla, kurras wissas us zeeni-
 ga mahzitaja Boß luhgschanaß, kas taggad pee
 Dohbeles draudjes ar Deewa swehtibu strahda, tee
 dsimts-kungi satweem laudim eetaisijuschä. Bahr zit-
 teem teizami irr Affereeschä: schinni pagastä skohlas
 waijaga wissu wairak preeksch tahdeem tiklai, kas
 augstakas gudribas gribb eeneentes, lä rakstischä-
 nu, rehkinaschanaß, swehtas Bihbeles-stahstus: las-
 sischanaß un katkismu-mahzischanaß lautini paschi
 deewagan labbi apgahda mahjäs, un retti retti woi
 nekad atraddisi starp Affereeschem kahdu behrni-
 nu, kas 7 woi 8 gaddu wezß wehl ne buhtu grah-
 mata eelaufß. Tomehr Affaras skohlä pehrnaja

seemä bij lihds 20 skohlas-behrneem, un kad mah-
 zitajs tohs ap Jurgeem atlaida, tad arri patß
 dsimts-kungs bij klah, un tohs behrnus, kas lab-
 baki bij nehmuschees ar mahzischanoß, laipnigi ap-
 dahtwinaja. Arri Suffejas pagastä sahß dsihtees
 us behrnu-mahzischanaß, bet skohlas-behrnu tur loh-
 ti mas. Gahrseenescheem schinni seemä labbi weizahß
 ar skohlu. Irr patwissam 40 skohlas-behrni, no
 kurreem kahdi 25 irr jaunekli us patwassaru eesweh-
 tijami. Es zittadi ne warru, lä no wissas firds
 pateikt satweem mihleem Gahrseenescheem, ta winni
 satwa mahzitaju luhgschanaß paklausijuschä, un schin-
 ni gruhtä seemä satwus eeswehtijamus jauneklus wis-
 sus skohlä laiduschä. Tä ween warr pascheem behr-
 neem ta mahziba pee mahzitaja par swehtibu buht,
 kad winni Latweeschu wallodu skohlä skaidraki mah-
 zahß runnaht un saprast: jo mahjäs winni, paschi
 Latweeschä buhdami, Deewam shehl gandrihs wissi
 Leischu wallodu runna, un behrni lihds kamehr
 winni pilnigßs gaddßs nahß, mas Latweeschu wal-
 lodu proht. Tä gan irr slika eerasha, kas tiklai
 ar laiku warr rimtees, bet eesahkums us labbu pal-
 deews Deewam arri schä irr dohtß. Lai Deews
 palihds jo prohjam! Wehl atleekahß Prohdesmu-
 schas skohla: arri par scho es ne warru zittadi saz-
 zihht ne lä: paldeews Deewam eet us preekschu.
 Pagastis naw wissai leels, tiklai 18 Luttera fain-
 neeki: zitti irr rentineeki, Pohli un Kreetwi. Bet no
 scheem 18 fainneekem skohlä irr 30 behrni: tee-
 scham wairak ne warretu pagehrecht. Kä schä lau-
 tini paschi dsennahß us labbu zellu, tä arri dsimts-
 kungs ar labbu prahtu un laipnigu firdi peepalihds.
 Wehl schinni enddeni winsch mums lizzis eetaisihht
 labbu skohlas-nammu ar skursteni un gaischeem loh-
 geem, kurrä arri ruhmes peeteek.

Lai nu scho reis peeteek ar muhsu skohlas-stah-
 steem. Gan arri labpraht no zittahm mallahm dsir-
 detum, lä tur ar skohlas buhschanaß weizahß. Bet
 wisseem gohdigeem skohlmeistereem un wezzakeem,
 lä teem ihsteneem paligeem satwa mahzitaju un
 draudjes-gannu, mehß no firds wehlejam Deewa
 paligu un swehtibu pee winna puhlimeem, tohs
 wahrduß muhsu Kunga Jesus Kristus winneem
 peesaufoami: (Mark. 9, 37.) Kas weenu no
 tahdeem behrneem peeneim mannä wahrda, tas

manni peenem: un wehl ta Apustula Pawwila
wahrduß (Kol. 3, 16.): Kristus wahrduß lai miht
baggatigi muhsu starpâ, eeksch wiffas gudribas,
mahjidami un passubbinadami few paschus.

Au, lai Deewß palihdi! Gr.

Saunas grahmatas.

No teem buhs apdohmaht, kas tahdu ammatu draudse
usnaemm?

Spreddikiß,

tanni deenâ turrehts, kad draudses teefas-wih-
rus apshewrinaja un zitteem teefas-wihreem
par apzerrschanu rakstõs eespeestõs.

Pa Widsemmi un Kursemmi pa simteem un
tuhktofscheem swehrina teefas-wihrus, — bet zil
to teefas-wihru buhs, kas sawu ammatu Dee-
wam par gohdu, tuwakajeem par labbu walda?
Gesahkumâ ar leelahm isbailehm paschi gohdigi
un deewabihjigi wihri teefas-wihru ammatu
usnehme, ar drebbschenu pazehle sawus pir-
stus, — muhsu laikõs ar to leetu wairak aprad-
duschees un Deewam schehl gaddahs tahdu lau-
schu arr, kas bes wiffa apdohma pee altara
pee-eet swehredami, kas tanni paschâ deenâ
krohgâ pee brandwihna-glahses aismirft, ka to
Deewu few peesaukuschu par leezineeku un sohgi,

kas ne leekahs apsmeeht, kas ahtrõs atreebejs prett
teem, kas nepateesi swehre, furra rohkås ee-
krift irr breeßmiga leeta.

Tadehl japateizahs tam zeenigam mahzita-
jam, kas schohs spreddika-wahrduß rakstõs liz-
ziß eespeest. Wirsch neweenu ne beedina, bet ar
mihleem wahrdeem passubbina, lai itweens, kas
Deewa preekschâ apnehmees teefas-wihra am-
matu walduht, to arri teescham walda Deewam
par gohdu, draudsei un few pascham par sweh-
tibu. Sirds sahj, ka mahzitajam beidsoht no
kanzeles wehl jafakka, ka Deewam schehl daudf
daudf teefas-wihri sawu ammatu walduht par
dsehrajeem palikkuschu. Bet kas to ne sinna, ka
tas irr pateesi teefa? Kas to ne sinna, ka Lat-
weeschu tauta scho reis buhtu daudf stipraka,
turrigaka, garrigås un laizigås leetås swehti-
gaka, ja brandwihna-dscherschanas pawiffam ne-
buhtu?

Kaut jelle neween teefas-wihreem, bet arri
daudf zitteem tee wahrdi pee sirds eetu, kas
schinni spreddiki teem pee sirds likti! So wairak
lai steidsahs to grahmatinu eepirkt tadehl, ka
par to maksu tai basnijai grihb gahdaht altara-
bildi, fur tee teefas-wihri swehrinati, tam scho
spreddiki turreja. Rahrl Kr. Ullmann.

S i n n a.

Ar sirdspateikschenu juhfu dahwanas effam fanehmuschu: zeen. A. mahz. R.... (R) z. N. m. W.... (R)
z. Q. m. S....s (R) z. S. m. R....n (R) juhs z. D. m. H. R.... (R); luhdsam, dohdeet wehl sinas par
miht. Wiffonareem. — Sirknigi pateizam jums z. S. m. S...l (W) ka tit labbu sirdi un bewigu rohku muhsu Lativ.
A. parahdeet; ir jums z. mahz. B....t N. (W) paldeewß par teem m e e r a w a h r d e e m. — Pateizam jums m. P. U.
un tam ohtram rakstijam no (W), bet jafakka jums z. W. P. m. S....g (W) un z. R. m. D....r (W) zil mehß
buhtum preezajuschees, kad juhs sawu paschu spaltwiau mums par labbu buhtu patustinajuschu. — z. S. m. C....s
(R). Schi jauka dseefma fenn deenahm Lativ. Aw. jaw irr celikta un ir zittur jaw drukketa. Nesinnu, woi grih-
beseet to wehl eelikt? — z. D. m. W...h. (R). Buhs Awifõs, kad Daugawa wakkam. — z. S. m. S...r. (R) juhfu
nauda atnahkuse; pateizam. — z. S. m. Gr. (R) I Klubl. no krift. rohthalm juhfu nabbageem dahwinahs. — z. Q. m.
P....n. (W) Paldeewß par juhfu grahmatu. Kad daudf mas buhs wakkas kad dohßim atbildi kahdâ grahmatâ uu
ir Awifõs. — m. S... no G... (R) pateizam. m. D...g.no D. juhfu luhgshana isdarrita. — z. D. m. G...r. (R)
tahs lappas us Talseem seen deenahm noßuhititas. — Wehl luhgdami luhdsam wiffus z. Aw. lassitajus ar lehnprah-
tibu pazestees, kad schis tas pec muhsu Awif. missejahs. Ne tizeseet draugi, zil mehß deen nakt ar tahm gallu un
sirdi nopahlejäm, labprahnt wiffu pareiß grihbbedami isdarriht; ne tizeseet, zil ne-isteizamas raises mums schur tur
gaddahs, scho jaunu leetu grihbbedami eegrohßiht! Pazeescheetes wehl, z. mahz., ne apnihsteet lehnprahlidâ, klusfi-
najeet wehl zil spehdami tohs, kas ne grihb pazestees. Gan naw brihnumß ka dasch furn — bet ne to darriht, pirme
ka grahmatu mums buhs atnahkuse, kas wiffai fajuschanaï warr gallu darriht. — Tahs Neikena grahmatas atkal
pilnigås pee mums irr dabbujamas.

D r i h w d r u c k t e h t.

No juhsmallas-gubernements angstad waldischanas bußes: Collegiarath b. Braunschweig, Zensur.

Drucktdõ pee J. G. Hoffmann un A. Johannsohn.

No. 92.